

REFLEXIONS EN EL MONESTIR DE MIRAMAR

El doctor Sevilla és avui dia un dels principals estudiosos i divulgadors de les figures de Ramon Llull i de l'arxiduc Lluís Salvador

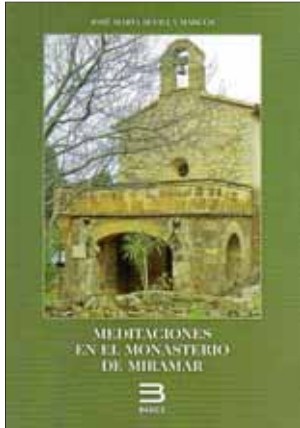
Text: **Tomàs Vibot**
tomasvibot@gmail.com

Reflexiones en el monasterio de Miramar és una recopilació d'articles que el metge i lul·lista José M. Sevilla Marcos ha anat publicant els darrers anys al diari *Ultima Hora*, així com també una sèrie de conferències que ha pronunciat en diferents institucions de Mallorca. Dins l'àmbit de la cultura a Mallorca, Sevilla és avui dia un dels principals estudiosos i divulgadors de les figures de Ramon Llull i de l'arxiduc Lluís Salvador, gràcies a trobar-se vinculat familiarment als hereus del noble habsburg. Els seus coneixements de la vida i de l'obra d'aquests dos grans puntals de la cultura d'Occident que conflüen a Miramar són possiblement uns dels més vasts i alhora profunds. En aquest sentit, el prologuista del llibre, l'editor Pere A. Serra, palesa que Sevilla és "un hombre que ha

sabido compaginar de forma perfecta su profesión médica con la intelectual, a través de artículos, con temas dedicados especialmente a Ramón Llull, y al Archiduque Luis Salvador".

Els orígens de Miramar daten de la dominació islàmica de l'illa.

Durant aquells segles fou una alqueria coneguda com Alcorayola. Després de la conquesta de 1229 passà al comte de Rosselló, Nunó Sanç, qui la donà al monestir de la Real. Al 1276, a instàncies de Ramon Llull, el rei Jaume II fundà en aquesta vella explotació agrícola una escola de llengües orientals i de formació de missioners. Aleshores, possiblement per l'excel·lent ubicació, passà a denominar-se Miramar. Després d'uns anys, el projecte fracassà i el monestir hagué de tancar. Durant els anys de funcionament el beat escrigué dins els seus murs l'obra més difosa del seu *corpus*:

El Llibre d'amic e amat. A més a més, Miramar fou la font d'inspiració d'una de les primeres estrofes de literatura paisatgística en llengua catalana, incloses en el seu bell poema *Cant de Ramon*: "Lo monestir de Miramar / fiu a frares menors donar / per sarraïns a preicar. / Entre la vinya i el fenollar / amor me pres (...)". Després d'una atzarosa història, en 1872, el jove arxiduc Lluís Salvador comprà l'antic monestir amb la finalitat de recuperar el llegat lul·lià. A la seva mort, passà al seu secretari, una de les nêtes de la qual n'és avui la propietària, casada amb el doctor Sevilla. Serà a partir d'aquesta conjuntura quan l'autor que ens ocupa inicià un intents estudi d'un dels patrimonis culturals més importants de Mallorca –i de la Mediterrània–, estudi que encara, després de cinc dècades, continua donant interessants fruits. "Mi encuentro

hace cincuenta años con Miramar, el Monasterio fundado a instancias de Ramon Llull en 1276, me hizo que, a lo largo de esos años, profundizara en los símbolos que encerraba este antiguo y humilde monasterio", diu Sevilla a la introducció de l'obra.

Com hem dit, el volum conté una sèrie d'articles que ha anat publicant l'autor durant els darrers anys al diari *Ultima Hora* i un conjunt de conferències pronunciades per l'autor. Tot i això, Sevilla divideix el llibre en quatre apartats. En el primer, encapçalat amb el títol *El mundo de hoy*, trobam tretze articles, on la majoria giren al voltant de l'anàlisi de la societat actual des del punt de vista de la fe cristiana. L'autor, com a metge catòlic, toca temes d'àmbit més general (com ara el paganisme contra cristianisme), i també assumptes particulars i d'actualitat (com l'avortament, la presència o no de símbols cristians a les escoles, la crisi...). Per entendre d'una manera clara el pensament de l'autor caldria per ventura començar per l'article *Soy católico, tengo miedo*, on arrenca amb la següent declaració:

"Tengo miedo porque la sociedad que me rodea está en contra de mis creencias".

Dins l'apartat titulat *Historia* s'apleguen nou articles damunt la cronologia i els protagonistes de Miramar. Cal dir que, gràcies a totes aquestes dècades d'estudi primmirat i constant per part de l'autor, aquest és un dels epicentres de la cultura de Mallorca més ben analitzats i divulgats de l'illa. Conferències titulades *Lo que sé de Miramar, Ramon Llull, El lulismo de Isabel la Católica o La geometría de Ramon Llull* en són bona mostra. Ara bé, pel que fa aportacions més reflexives, destacaríem per damunt tot l'article *Cataluña vertebró a España*.

El llibre acaba amb l'apartat *El futuro*, on s'aborden temes com el llegat de Darwin o la *Bioètica sin Dios*, i l'apèndix, on trobam reproduït l'article *Los correlativos en el lulismo actual* i un poema de Lluïsa Magdalena Vives Ripoll.

Meditacions en el monasterio de Miramar
José M. Sevilla / Pròleg de Pere A. Serra

Básicos Servicios Editoriales, Mallorca, 2011
197 pàg. / 20 €

JUGANT AL JARDÍ D'STEVENSON

Text: **Miquel Àngel Llauger**
mallauger@gmail.com

Gairebé tothom sap que Robert Louis Stevenson és l'autor de *L'illa del tresor* i de *L'estrany cas del Dr. Jekyll i Mr. Hyde*. Més poca gent sap, entre nosaltres, que Stevenson és un poeta de prestigi indiscutible per als lectors de poesia anglesa. En aquest terreny, la seva obra més popular és el volum de poemes per a infants *A Child's Garden of Verses*, publicat el 1885, que ara arriba en català, amb el títol *Jardí de versos d'un nen* i en versió de Jaume Subirana.

El tòpic diu que els jocs infantils, o les pel·lícules infantils, són "per a nins des de sis (o vuit, o deu) fins a cent anys". El tòpic és cert en el cas de la poesia: molts de lectors del gènere sempre sabran trobar mo-

La traducció de Jaume Subirana es posa al servei de l'objectiu que els versos puguin ser llegits i apresos per infants

ments de felicitat amb la lectura de versos que porten l'etiqueta de literatura infantil. Aquest jardí d'Stevenson n'és un bon exemple. Els poemes discorren amb una transparència del tot adequada al públic més petit, però no hi manca una delicadesa que sabrà apreciar qualsevol bon degustador de versos. Molts d'aquests poemes juguen amb la transfiguració que la fantasia o el joc operen sobre la realitat: un cistell esdevé un vaixell per solcar l'oceà, un joc de construccions és una ciutat completa, el jardí és un camp de batalles glorioses... Les anades i vingudes entre el pla de l'entorn quotidià de l'infant i el del món del seu fantasieg se succeeixen amb la subtilesa i la gràcia de la millor literatura. També hi ha un joc molt delicat en la veu que ens parla des dels poemes. En la major part dels casos, el "jo" que parla és el del nin: "Jo sóc el capità de la meva nau torta...". En altres casos, el narrador poemàtic és l'adult que recorda la infantesa. En uns altres, encara, la veu se situa en algun lloc

imprecís entre l'infant i l'adult. Sentim, en definitiva, l'home que torna a ser infant, de manera que la identificació del lector adult amb la veu que li parla es fa fàcil. Com a mostra de les sorpreses que podem trobar, vet aquí dos versos de *L'amic invisible*, un bell poema sobre l'amic imaginat en qui l'infant solitari troba el company de jocs ideal: "ell és qui juga amb tu quan jugues als soldats / i accepta ser els francesos i perd tots els combats".

La traducció de Jaume Subirana es posa al servei de l'objectiu que els versos puguin ser llegits i apresos per infants. Ha de ser així, per fidelitat a la intenció original de l'autor, i perquè el llibre es publica en una col·lecció de literatura infantil i juvenil (Pícnic, de Castell-

nou). Per aconseguir que funcionin com a poesia infantil, Subirana crea, a partir d'un original amb una treballada formalització de mètrica i rima, poemes catalans amb mètrica i rima pròpies. Aquesta és la forma de lleialtat que aquests versos requereixen: ritme i rima són inseparables del tarannà literari de l'original. Els recursos mètrics del traductor són variats: hi ha l'heptasil·lab, tan característic del to popular, hi ha els clàssics hexasil·lab, decasil·lab i alexandri, i hi ha motlles menys habituals, com enesil·labs de recurrència accentual i octosil·labs fets de dos hemistiquis tresil·làbics. Pel que fa a la rima, el traductor troba en l'assonància l'equilibri entre el propòsit de mantenir-la i la voluntat de no allunyar-

se de la naturalitat. De tot plegat, afegit a la capacitat del poeta Jaume Subirana per crear una llengua poètica neta i transparent, en resulta l'èxit d'aquestes versions.

Dues notes sobre l'edició. El volum té l'encant afegit d'incloure il·lustracions fetes per la dibuixant nord-americana Jessie Willcox Smith per a una edició de 1905, que li donen aire d'època. El que no té, en canvi, són els poemes originals en anglès. Ja s'entén, tractant-se d'una col·lecció infantil, i ja se sap que avui dia tot es troba amb facilitat a la xarxa. Però hi ha un determinat lector que potser els trobi a faltar, encara que fos al final i en lletra més petita. I un comentari final: Stevenson també és autor de magnífica poesia de la que solem anomenar per a adults, i també seria bo que un dia la veiéssim traduïda al català.

Jardí de versos d'un nen

Robert Louis Stevenson
Versió de Jaume Subirana

Editorial Castellnou, Barcelona, 2011
79 pàg. / 7 €